

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók a dobányfőnökségben.

Csalai KÉGL GYÖRGY. 1822—1908.

Összeroppant egy százados tölgy. Kisdótt Fejérvármegyének egyik oszlopos tagja, a kit teljes felszázados keresztüli tekintélyben, tudásban, vagyonban, hatalomban a legelső között láttunk. Egy ember, a ki nemcsak magának élt, nemcsak családjához volt jó, hanem a kinek nevét áldva emlegeti a jótékonyaság anyyala, a kinek koporsójára csillogó gyöngyként hull az a könny, a melyet a megenyhített szenvedés után kelt öröm fakaszt.

Magyar ember volt a legjavából. Olyan, a milyenekre ép most volna legnagyobb szüksége a hazának. Neki ez a magyar föld a szívéhez nőtt. Nemcsak a hasznát kereste, de a lelke minden rajongásával szerette is. Nem azért szerette, mert kényelmes életet, gondtalan boldogulást biztosított volna számára. Nem! ragaszkodott hozzája, mint gyermek édesanyjához, a kit annál jobban becsülte, minél tovább lehet mellette. Míg a megyében annyian váltak meg őseik véráztatta rogeitől, ő minél többet akart meghódítani és megmenteni a magyarság számára. Nem igazságtalan uton, hanem becsületes szorgalma, a versenyben mást legyőző szakértelem, okos taktikájával által.

Okosan élt s a mellett mástól se vonta el a boldogulás eszközeit. Minél többet adott neki a minden jó Adója, annál többen áldották az ő jótékonyaságát, nemes szívét, amely nemcsak fényt, de meleget is árasztott. A ki körülötte élt, nem a mindennapi megélhetés kicsinyre vágott falatjain tengődött, hanem egy kis szorgalommal és jóakarattal biztosíthatta magát a jövőendő késő napjaira is. Kégl György nemzeti missiót teljesített. Azon a területen, a melyet a Gondviselés számára kijelölt, virágokat is, gyümölcsöket is termelt a föld mindazoknak, a kik hozzá közelítették.

A közéletnek, a társadalmi tevékenységnek mindig munkálkodó, pihenni soha sem tudó, pihenni soha nem akaró mozgatója volt. A politika helyen találta, vármegyénk közléte fáradhatlan munkását tisztelte benne. Keresztény ember volt, az igazi hívőknek, a tettel érvényesülőknek ritka seregéből. Katholikus meggyőződését mindig híven követte. Bármi történt, ha bármely tamadással állott szemben, hite szilárd volt, mint a szikla s cselekedetei és áldozatai mindig melók voltak hitéhez.

S ha érvényre jutott benne a megfontolás, nagy rész jutott nála mindig a szívnek is. S mindig okosan gyakorolta a jótékonyaságot. Ott segített, ahol segíteni kellett, ahol adománya ezerszeres gyümölcsöt termelt, ahol az emberiségnek, a te-

vékeny keresztény életnek általa apostolta lett.

Aztán multak az évek. Nehéz terhek ránehezedtek a munka emberére. A vékony, örökké dolgozó lelkü ifjúból öszfűrtü, roskatag aggastyán lett. Az erős tölgy lehullatta gyümölcsét, sárgultak, senyvedtek levelei, lassankint pusztán állott a rideg enyészlet határán. A test kifáradt, pihenésre vágott.

Meghajtjuk előtte zászlónkat, tisztelettel emlíjük nevét és például állítjuk a késő unokák szemei elé. Lelkére pedig áhitattal kérjük az igazságos Urísten kegyelmét, hogy jutalmazza meg áldásaival azt, a ki jó harcot harcolt, bevégezte pályafutását s most várja az igazság koronáját, a mely életetét neki.

Csalai Kégl György, földbirtoke az ország-szerete ismert nemes emberbarát, életének 86-ik évében f. hó 8-án este fél 8-kor, hosszabb betegeskedés és a halotti-szentségek felvétele után végelgyengülésben elhunyt. Temetése f. hó 8-án, a fél 11-kor leend Csalán és a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Az elhunyt régi-nemes családból származott Károly János „Fejérvármegye története” című munkájának III. kötetében érdekes adatokat olvasunk az elköltözött családjának történetéről és magáról Csalai pusztáról is, melyeket a rendelkezésünkre álló egyéb adatokkal kiegészítve, a következőkben foglaljuk össze élettörténetét.

A család ősi fészke Sopronmegyében volt, hol a hiteles adatok szerint már az 1676-ik évben nemes Kégl Gáspár leánya végrendelettel intézkedik és a család 18-ik század elején, 1724

Karcolatok egy nábob életéből.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Ki mondhatja el magáról, hogy ismeri az emberi szívet — egészen — a maga mivoltában. Már a görög bölcs int: „Ismerd meg önmagadat.” Szelid figyelmeztetés rejlik e mondásban a világ számára, hogy először magunkkal legyünk tisztában s csak azután vizsgáljuk mások lelki világát, mert könnyű a tévedés, kivált a mások cselekedeteinek elbírálásánál. Külső jelek is sokszor csalnak, hát a szív belső világa minő változások, érzelm- és eszmehullámzások tanyája. Ki képes azok rejtekeibe behatolni?!

Vannak, a kik kis dolgokból szeretik a nagy emberek pszichológiáját megállapítani. Ilyen nagy emberré lett egy csapásra dr. Nagy Sándor, Fejérvármegye délvidekének nábobja, ki nagy vagyonát jótékony célokra áldozta. Az itt papírra vetett vonások apróságai az ő életének, talán egy-két sugárral bevilágítanak abba a homályos, örömtelen életbe, melyet 54 éven át, rideg önmegtartóssággal élt át látszólag ez a föld-birtokos.

Végrendelete állítólag 1887. október 19-én kelt. Akkor még életben levő édes anyjával közösen végrendekezett s azóta nem változtatott rajta. Pedig ennek husz éve és vagyona azóta legalább is megkétszereződött. Az anyja szava és akarata szent volt előtte. Mikor édesanyja meghalt 1891. március 25-én, butorait, ruháit felvitette a padlásra s azóta úgy álltak ott, azokhoz nyulni nem volt szabad senkinek sem. Temetés után a

sírboltot nem falaztatta be, hanem néhány napon át esténként feljárt a gazdájával Alsószentivánról Alapra a családi sírbolthoz és hangosan bekiáltott: — Elszé még anyám? Van-e szükséged valamire?!

Mikor meggyőződött, hogy nem lehet már az anyja tetszhalott, akkor záratta le a sírboltot.

Bizonyos gondolat rögeszmévé érlelődött nála, hogy ő neki sok az ellensége és életére törnek. Egyszer kimerette a kutat, mert azt hitte, hogy meg van mérgezve. Mikor aztán a vélt ellenség is ivott belőle, valamennyire megnyugodott, de ettől kezdve, mindig felforraltatta a vizet és úgy hűtette le. Ami magában véve nagyon is egészséges szokás.

Babonáskodásra hajló természetének sokszor adta tanujelét. Gyűlölte a 13-as számot, 13-án pénzt nem adott ki, 13 krajcárért nem vásárolt, inkább többet vett. Mikor egyszer keresztelési paszitába készült még fiatalabb éveiben és a hintó felhágóján megcsuszott a lába, rossz jelnek vette, kifogatott és a keresztifának szánt briliáns gyűrűt gyalogpóstával küldte el rendeltetési helyére, ő maga pedig otthon maradt.

Intézményekre életében nem igen adakozott. Református volt minden ízében, de e mellett keresztény irányban. Református eklézsiáit különösen attól az időtől pártolta — és támogatta anyagilag mióta — a katolikus hívek intenzíven adakoztak a maguk templomára, iskolájára; attól kezdve a ref. templomot renováltatta, harangokat

hozottt bele és költség dolgában is engedett szűkmarkúságából. Érdekes eset a következő is. Meghalt Alapon egy előkelőbb lutránus ember. Nagy volt a riadalom, mert a lutránusoknak templomuk nincs, a reformátusokét éppen renoválták harangjukat nem használhatták, mentek tehát a katolikusokhoz kiharangozást kérni. A plebános persze hivatkozva az egyház törvényeire, nem engedte meg. Mentek a főgondnokokhoz, Nagy Sándorhoz panaszt tenni. Szivtelenség, kegyelenség, mondotta az ő gyors beszédjével. Denique a temetés megtörtént harangzó nélkül s azonnal rendelt egy nagyharangot a reformátusok számára a másik kicsi mellé. Lett tehát harang a plebános renitenciájából a reformátusok számára. Nagyra is volt vele. Csak akkor csappant meg a kedve, mikor a kath. buzgóság és összetartás mégegyszer akkora harangot állított be a maga tornyába.

Hogy keresztény érzelmi volt, az mutatja, hogyha Budapestre került, bement a katolikus templomokba és ott imádkozott. Árvák, özvegyek, ha segélyért fordultak hozzá, támogatta őket. Mikor 1898-ban kiűzték az aratósztrájk, az ő munkásai is otthagyták a munkát és bevonultak javítást kérni. Egész higgadtan eléjük állt az aratóknak és így szólt:

— Mit akartok javítani? Hát nem tudjátok, hogy én is szegény, árva gyerek vagyok?

Ez idén történt. Valamelyik munkásának az az ideája támadt, hogy betegét jelent.

— Megfáztam, gyomorrágásom van — panaszkodott az ipse síró hangon.

Mai lapunk 4. oldal.

